

PIOTR PRUSS

ur. 1911; Chełm

Miejsce i czas wydarzeń	Chełm, II wojna światowa
Słowa kluczowe	PKWN, Stanisław Skrzyszewski, szkolnictwo

PKWN nie powstał wcale w Chełmie, przyjechał gotowy z Moskwy

22 lipca 1944 roku, to już nowy rozdział, inny rozdział. Pamiętamy i wiemy o tym, że PKWN nie powstał w Chełmie wcale, to jest nieprawda historyczna, bo PKWN przyjechał z Moskwy gotowy. A pierwsze miasto wyzwolone, tak zwane, to był Chełm. Stąd też w Chełmie powstał PKWN - i tak nauczyciele uczyli tego dzieci, co jest nieprawdą, absolutną. Miałem szczęście czy nieprzyjemność, nie wiem, być na posiedzeniu 22 lipca, kiedy ten cały PKWN zjechał do Chełma, do gmachu dyrekcyjnego. I 24 lipca wywiad jakoś tak pracował, że zostałem wezwany przez PKWN na konferencję. Wtedy Osóbka-Morawski był przewodniczącym polskiego, w cudzysłowie, Komitetu Narodowego. Była rozmowa na temat oświaty, i jeden z nich, a byli to Polacy innej narodowości, jeden z nich pyta mi się: „Jakiej Wy jesteście orientacji?” Ja mówię: „Panie ministrze...”-”anów ministrów dzisiaj nie ma!”-”ak jest Panie ministrze, ja wiem, ale wie Pan Panie ministrze, ja jestem taki przyzwyczajony do tamtej nomenklatury, ja jestem bezpartyjny demokrat” Jeden drugiego tylko tak poruszył, popatrzyli na siebie. A Stanisław Skrzyszewski był kierownikiem resortu oświaty, do niego też mówiłem „Panie ministrze” a to był krakowski przedwojenny profesor na UJ-ocie. -”o więc pomimo tego, że bezpartyjny demokrat, no ale Wy jesteście z Nami” Ja mówię: „No ja jestem, tutaj byłem i jestem” I wtedy dostałem [zadanie] i organizowaliśmy szkolnictwo polskie, dostałem stanowisko podinspektora szkolnego w Chełmie. Inspektorem, szefem był Lachcik. I myśmy 1 września 1944 roku zorganizowali wielką uroczystość otwarcia nowego roku szkolnego. Z radości i ze wzruszenia wtedy w kościele płakałem, że oto dzisiaj rozpoczynamy w Polsce rok szkolny 1944-45. No a później, to różnie było i można by tu dłużej mówić, o tym, że nie wszystko się sprawdziło, że to o czym mówiono, nie było adekwatne, do tego co czyniono. Przede wszystkim o Polsce, o jej wyzwoleniu.

Data i miejsce nagrania	2009-04-24, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"